

Nástroje E politiky Normatívne NEP – klasické nástroje, inštit. opatrenia, vplyv na env. správanie, z 19. stor., pri veľkých výkyvoch ZP, flexibilné; výhody: – rýchle zlepš. ZP, – jednoduchá aplikovanosť, – ľahko kontrolovateľné "príkazy"-výr. tech. obl., musia zohľadňovať stav tech., "obmedzenia" škodlivých látok, príkaz s naj E účinnosťou, (obmedz. dopravy, výr. ak vznikajú koncentrácie škodlivín) "zákazy"-v chránených, rekreac. územiach Volné NEP – cieľ: integrácia ekol. vedomia do rozhodovacích procesov riadiacích org.; nástroje etické, svedomenie si hodnotového sv.; vo výr. št. E-polit. kooperatívne riešenia – dohodby mŕšt. zodpovedných za kvalitu ZP a l. odvetv.; Stimul: ak P-u dôst. neuzatvorenia vznikajú > N. Odvetvné dohody: "právi. zväzbné medzi úradom ZP a P, kt. je producentom znečistenia; cieľ: urč. zlepšenie kvality ZP al. prijať E opatrenie "právi. nezdôvodn. – zosiláva v kompetencii znečisťovateľa sp. realizácie dohodnutých cieľov. Fin.-ek. NEP – spoj. so z. príjmov SR a potrebou prost. na odstránenie škôd na ZP s negatív. externitami. Ceny T a š. sú podhodnotené, lebo nezohľadňujú N na zabezp. enviro. politiky (iba N na kúpu ekotechniky – pr. katalyzátory) To vedie k z. Do po nich výr. Pri úhr. týchto N sa uplatňuje princíp spoloč. bremena. Problem ekol. zdan. "výrob. množstvo emisnou D – ak produkt výr. nadmerne zaťažuje ZP al. vedľajším produktom výr. sa škodlivé látky, výr.-ný T sa zatiaľ emisnou D; E účinnosť – ak dôjde k z. Do po T v dôst. z. l. ceny "výr. vstupov" – pouz. pri rozplytní emisií; ak v r.č. medzi vst. a výstupom E efekt. stabilný; poskynie znečisťovateľom > priestor na redukciu emisí; motivácia na nahradenie škodlivých vstupov menej škodlivými + účinnšie vyuz. vstupov = N odporúča rieš. Fin. pomoc štátu formy: "priama – spoj. so zodpovednosťou za ZP ako verej. statok, garancia na zdravé ZP podľa Ústavy, formy: – dotácie al. subv. E inv-ám al. výrobkom, –financovanie E inv., – pri plošnom znečistení ZP, – podielová časť š. pri fin. náročných inv. (sy. diaľk. výstavba, MHD, plynotvoriaca) "nepriama – D štátu: – ovl. od štátu, D D prírodných ak P zavodí ekol. výrobu, – zniž. SD, – ok. odpis, sadzby z čko, zariadení

Poplatky za znečisťov. – št. fond ZP –> prost. z neho by mali íť na E inv. NÁSTROJE na podporu ekol. hosp. I DDPH – z. l. sadzbie; bioplym, auts a el. motorom, sacie vzduchové filtre s katalytickým procesom 2 Sprevádzaním D – mala by postihovať E závažnosť výrobov; zvlášť faktory: >trvácnosť T (<D), recyklovanosť, možnosť opátov. využitia T, biológ. odbúrateľnosť znečistenia, kt. spôsobuje pri výr. a znečisťovaní (batérie) ZD – ulhov. paliv a maziv – osl. motor, nafta použitá v medz. námor. a leteckej dopravě; D diferenciácie benzín – podľa Pb, D zvyšovanie – skvapalnené a sliedené plyny I DDP – stimuluje: zvyšovanie plat. D prevádzkov "malých vod. elektrární" "výr.-cov bioplynu a biopaliv" štáty do ZP S.Č.Č. D – týka sa aut spoj. s p.; osl. MHD, el. pohon, slneč. energiou I D z nehumán. – nástroj ochr. podmz. vód, pôdy; osl.; by málo byť – pôda vyuz. na alternatívne p. ZD Hlavné št. zdroje: – podob. ako 6 št. D na ochr. ZP, 9 D v zvrhnutých mest. súrovin. – kt. zaťažujú ZP; regulácia ťažby a spotreby; mala by byť "právi. zväzbné" medzi kt. ich spr. zaťažuje ZP

EK NÁSTROJE UPŤAŤOVANÉ PRI OCHR. ZP – POPLATKY OVZDUŠIE zákl. ek. nástroj ochr. A "poplatky za znečisť. ovzdušia: Al veľké a stred. stacionárne zdroje znečistenia A2 malé... B "príťažka A" vytvárajú sa na V prevádzkovateľov (FO, PO); netýkajú sa mobil. zdrojov iba stacionár. stanovené za V T vypúšťaných znečisťujúcich látok; sú záväznú, výška – na zákl. q a škodlivosti znečisťujúcej látky; Zákl. V2 vo poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia: – vymíň ťak na znečisťovateľov, aby obmedzili vypúšťanie škodlivín v minul. konv. z. koním, tým > škodlivín. mož. vypúšťať; cieľ: sč. zák. zhradzovať fin. prost. na ochr. ovzdušia; rozlišuje "veľké zdroje znečistenia – elektrárne, kótole, energet. prevádzky tovární, tepel výkon nad 50 MW, výroba: kovu, plynu, suroviny Fe, výbušnín "stredné zdroje znečisť. – kameňolomy, technológ. celky s > výkonom, plochy, kt. sa môžu zapáliť a horieť" Znečisť. látky (je ich 120) – látac. SO2 za každú 1000 SK poplatok, oxid dusíka 800, –, oxid uhľový 600, –, ťaž. populácie 3000, Znečisťovateľ je povinný sám sa prihlásiť na úrad ZP a najbližší spotrebu znečisť. látok. "malé zdroje do 0,2 MW; plochy na kt. sa vykonáva práca, kt. môžu znečisť. ovzdušie; poplatok – 10 000 SK ročne (paušál) B "príťažka – dáva sa k zákl. poplatku + 50%, ak došlo k prekročeniu emisného limitu al. ak je zdroj umiestnený v nepriazn. zóne PROPLATKY ZA NARUŠENIE Š. LÚTKAMI A VÝROBU POSKODZ. OZÓN. VŔSTVU –> freóny (v min. 20 SK za 1 mrazivku) – zdroj na poskytnutie fin. št. mkt. budú podnikat' v obl. zberu a recyklácii; – ulhovodky

Voda Ek. nástroje vo vodnom hosp. – A "zákl. poplatky súvisia s: "A11 odberom vody z vod. tokov al. "A12 z podzem. zdrojov "A2 vypúšťaním odpad vód do povrch. vód; B "príťažka za vypúš. odpad. vód.

A11 Ft. kt. odobera št. voda ako 15 lit. m3 al. 1250 m3 mesačne – platí poplatok. Výberom poplatkov sú povoren Sprevádzka vod. tokov. V SR: "Správa povodia Bodroga a Hornáda, "Hronu, "Váhu, "Dunaju; cieľ: aby voda, kt. odobereť recyklovala; poplatky – do št. fondu ZP na ochr. vód A12 – na zásob. pitnou vodu; výnimky: hasiči, armáda, kúpaliská, športovca rybníky; 1250 meš., 15000 roč. A2 znečisť. odpad. vód: "fyzikálne (bakt. umos. z polí do vód) "chem. – chem. látkami, aj čerčadom, technológ. celky s > výkonom, plochy, kt. sa môžu zapáliť a horieť" Znečisť. látky (je ich 120) – látac. SO2 za každú 1000 SK poplatok, oxid dusíka 800, –, oxid uhľový 600, –, ťaž. populácie 3000, Znečisťovateľ je povinný sám sa prihlásiť na úrad ZP a najbližší spotrebu znečisť. látok. "malé zdroje do 0,2 MW; plochy na kt. sa vykonáva práca, kt. môžu znečisť. ovzdušie; poplatok – 10 000 SK ročne (paušál) B "príťažka – dáva sa k zákl. poplatku + 50%, ak došlo k prekročeniu emisného limitu al. ak je zdroj umiestnený v nepriazn. zóne PROPLATKY ZA NARUŠENIE Š. LÚTKAMI A VÝROBU POSKODZ. OZÓN. VŔSTVU –> freóny (v min. 20 SK za 1 mrazivku) – zdroj na poskytnutie fin. št. mkt. budú podnikat' v obl. zberu a recyklácii; – ulhovodky

Princíp uplatňov. TUR v niek. odvetviach hosp. Biológ. proces by mal napodobňovať KVK charakteristiky E sy. Do p. št. výr. by sa mala vnašať pestov. – diverzita, recyklácia živín –> stráž. plodiny, priorita slneč. žiarenia ako hl. zdroja energie. P. št. hl. ekol. "táke, aby sa udržala kvalita + vitalita celého agroek. sy. aby sme udržali pôdu zdravú + zdravé potraviny, zvier. ľudia) *min. straty živín, použív. hnojív len v množstve, kt. by neznečisťovalo prír. prost. Ek. aspekty predpokladá, že p. št. výr. by mal produkovať doš. pre seba + došahnuť Z. ek. – zameraná nielen na výr., ale tiež ochr. zdrojov a min. Rp. Soc. ospeš. – spravodlivosť, distrib. zdrojov by mala pokrývať potreby V členov spol.

Prispôbenosť agroek. sy. sch. zachovať štruktúru aj pri zmene podm. prostredia. Zdroje: "ek. stres, čok. Sok, Stres = malý al. DD účinnok (pôdna erózia, pokles Do na t.) Sok = prechodný faktor (suché počasie, záplavy) Rôznoú agroek. sy predpokladá silu 4 uk. 1) produktivita 2) stabilita 3) TUR 4) vyrovnanosť "Princíp a cieľ TUR "poskyt. kvaliti. a rôz. potraviny, kt. by nechaťovali toxik. látky "výr. biotopov odolných voči škodlivým činiteľom "zakladá vhodné prostredie pre: človeka, osl. druhy, podzemné vody "mín. poskoda. pôdy "vybudovať ochr. kľudný a t. vyhovujúci spol. potrebám "vlastníctvo pôdy – ako celospo. zdroj "spol. musí sývať zákl. na ochr. a správne vyuz. výroby by mala vychádzať v ústrety ľuďom a nedevastovať prost. – došahnuť vyuz.-ím vnútor. rezerv. z. l. príjmy vonk. vstupov Pôda – superzdroj biotopov, kt. simultáne pre-bieha množstvo biol., chem., fyz.-chem. procesov; má hl. íciu z hl. výživy; veľká časť je určená na íciu trvalých trvácnych porastov, kt. sú stabilizujúce TUR rastlinnej výr. – prispôsob. pestovanie plodín v daných podm., (kde je veľa lík, pasienkov – agrónistika a p. íciu; vyvírajú biol. materiál, odolnejší voči škodlivým vplyvom Ekol. ekol. p. št. – p. št. chem. sú naftu pestov. slnovo – certifikát, ekol. hl. je to ek. postup Lesné hosp. – údržba živých, kvaliti. ek. a ekol. F-čnosť lesných ekosy vodné hosp. voda – limitujúci faktor št. by mal mať k. nad vod. zdrojmi – vodné elektrárne, nádrže, kt. upravuje rezort energetiky; hl. úloha do bud. správne stanoviť cenu vód, spotrebu. a vyuz. vody, združenie vody v krajine, obmedzenie strát vód (obnova kanalizácií), nutná ochr. podmz. vód Energetika – ochrana paliv: D zvyšovať neobnoviteľné zdroje: viac sa zameriavať na energetiku – slneč., morských vln, veter., vodnú, bioterminál, morský príliv, biomasu, Przem. – št. by mal rozhodnúť o dgr. síci; oob. doprava – vým. spol. postavenia Odhadzov. hosp. – na 1 obyvč. 450 kg kovového odpadu; 30 mil. odpad. čínek z toho 91 zvláštny; nemali sme sy riadená odpad. hosp. – skládky; rgm odpad. hosp.: mali by sme obmedzovať objem odpadov znečisťov. dovoz bežp. odpadov, dať do poriadku skládky, spracovávať biol. odpady na organ. hnojivá, vyuz. druhotné suroviny.

www.euroekonom.sk